

Brand- en uitkijktoren Kalmthoutse Heide

Een 42 meter hoge landmark die de natuur beter beschermt en het gebied beleefbaar maakt

De Belgische Kalmthoutse Heide is een 42 meter hoge landmark rijker. Waar eerst alleen een communicatiemast zou verrijzen, is een multifunctioneel object voor veiligheid, recreatie en natuurbeleving ontwikkeld.

Wandelaars krijgen vanaf de platforms en Escher-achtige trappen een indrukwekkend vergezicht over de 'Vlaamse steppe'. Het ontwerp kenmerkt zich door een spectaculaire eenvoud, dienend aan het landschap van de Kalmthoutse heide, met een comfortabele werkplek voor de brandwachters en een dynamisch uitzicht op de natuur.

Ontwerper: NOHNIK architecture & landscapes

Jaar: 2022

Opdrachtgever: gemeente Kalmthout (BE), Agentschap Natuur en Bos, ASTRID

Partners: Bureau Bouwtechniek, ABT

Status: gerealiseerd

Omvang: 42m hoge toren, platforms op 12, 24 en 30 meter

Lijnenspel van de vakwerkconstructie en houten lamellen

Betere bescherming van de natuur tegen branden

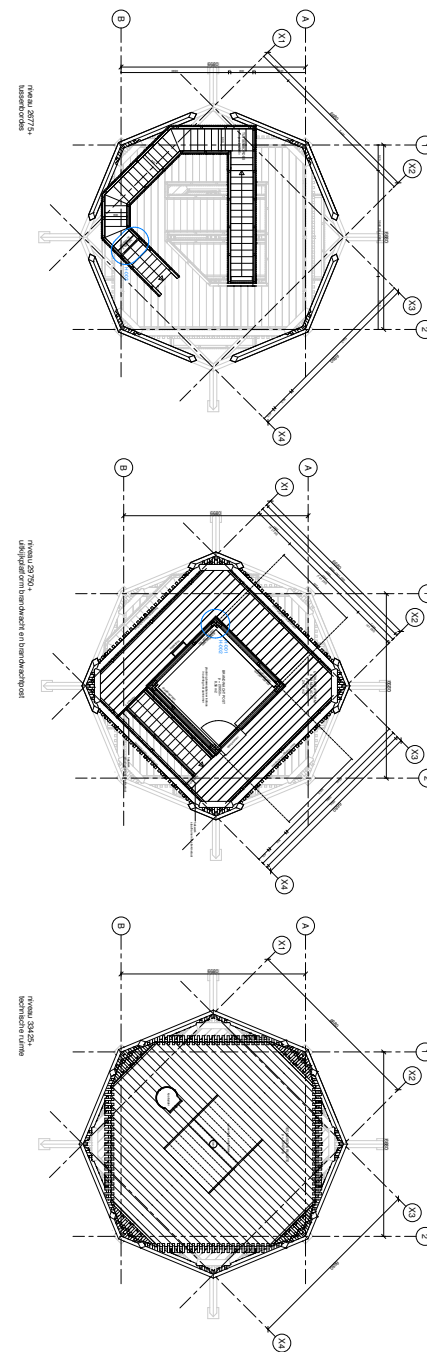
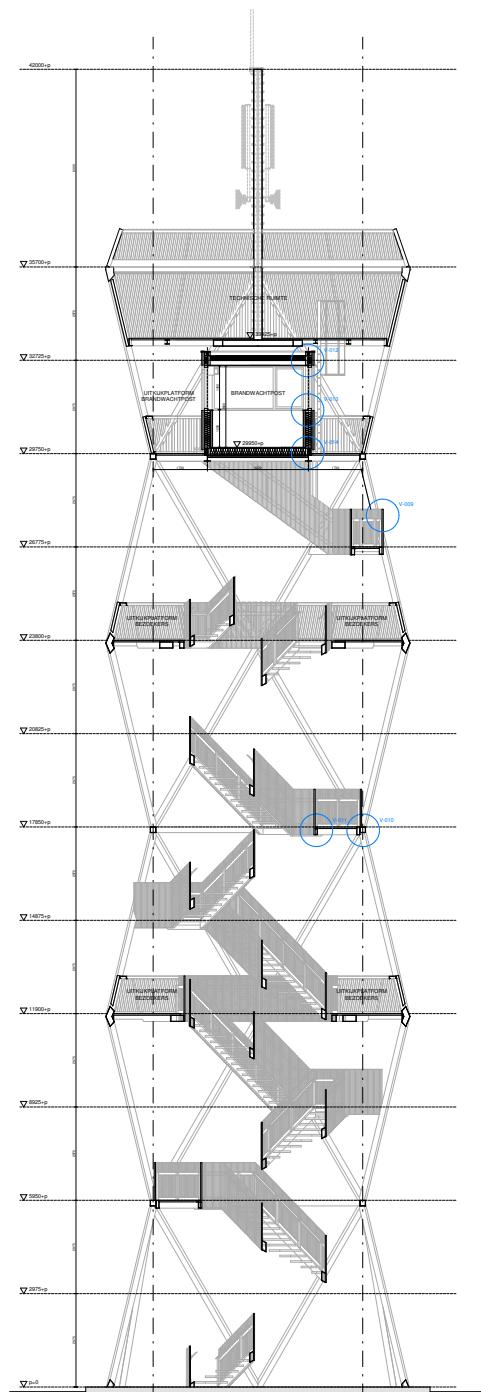
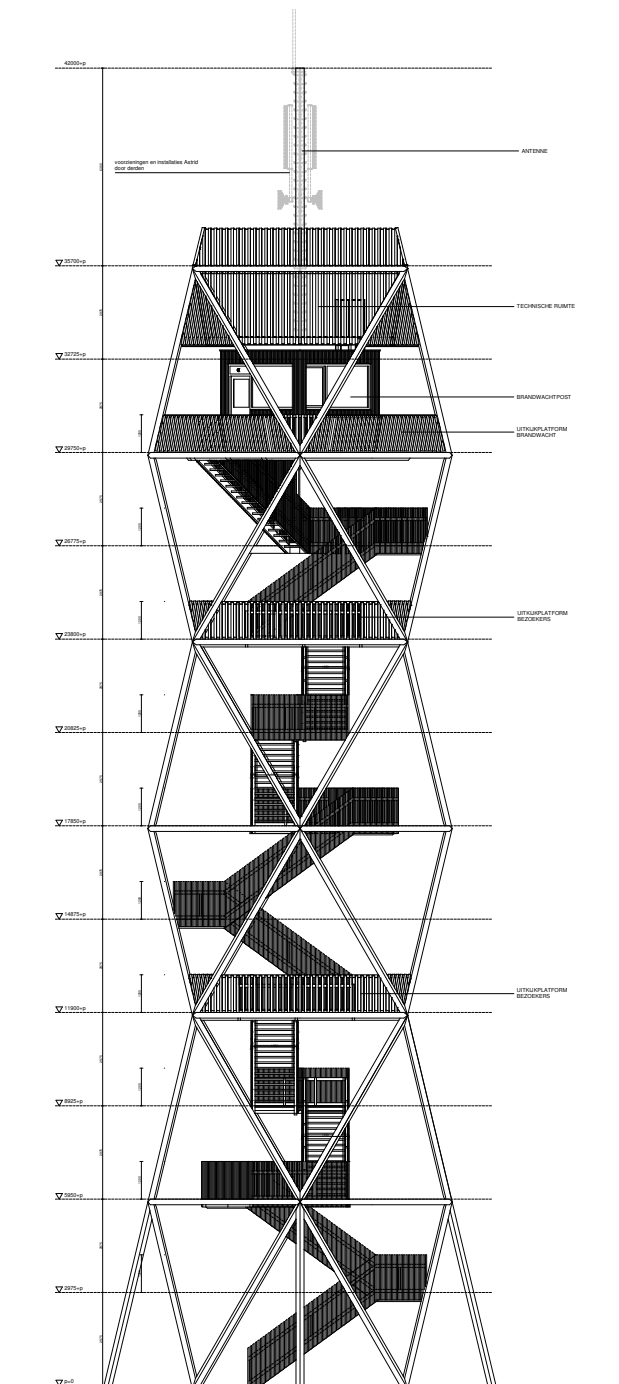
De Kalmthoutse Heide maakt deel uit van het Belgisch-Nederlandse Grenspark Kalmthoutse Heide. De kracht van dit gebied is de grote diversiteit aan landschappen, natuur en het cultuurhistorisch erfgoed. De nieuwe brandtoren levert een wezenlijke bijdrage aan de bescherming van deze waarden.

In 2011 werd 600 hectare natuur verwoest door een grote bosbrand. De oude brandtoren bleek te klein, kwam amper boven de bomen uit en het ontbrak aan goede communicatiemiddelen met de hulpdiensten. De gemeente Kalmthout, Agentschap Natuur en Bos en telecomoperator van de hulp- en veiligheidsdiensten ASTRID, namen daarom het initiatief tot de bouw van een nieuwe toren. De toren is er in eerste plaats voor de veiligheid, maar maakt daarnaast de bijzondere kwaliteiten van het gebied beter beleefbaar voor recreanten en toeristen.

Dynamische vakwerkconstructie

De basis van het ontwerp wordt gevormd door een bijzondere stalen vakwerkconstructie die is opgebouwd uit meerdere driehoeken, in een mos-grijze kleur. Het vakwerk is verdeeld in gelijke segmenten van steeds 6 meter hoog. Door de segmenten op een regelmatige manier ten opzichte van elkaar te verdraaien ontstaat een dynamisch beeld. Vanuit elke hoek is het silhouet van de toren daardoor anders.

Een steeds veranderend silhouet van de toren in de natuurlijke omgeving

Houten kern met penrose-achtig trappennetwerk

Binnen de stalen vakwerkconstructie vormen de trappen en platformen een houten kern die contrasteert met het stalen vakwerk. De trappen zijn afwisselend in alle windrichtingen georiënteerd. Het dynamische beeld dat dit oplevert doet denken aan de penrose-trappen van Escher. De route naar boven is een belevenis op zich. Hierdoor ontstaan voor de toerist steeds wisselende uitzichten op de omgeving en kan het natuurschoon goed worden ervaren.

De borstweringen, balustrades en de brandwachtpost zijn afgewerkt met hetzelfde Accoya hout. Door te variëren in de dikte van de lamellen en hun onderlinge afstand, heeft de toren ondanks de grootte een verfijnde uitstraling. De kleur- en materiaalcombinatie van het hout en staal zorgt ervoor dat de toren zich goed voegt naar de natuurlijke omgeving.

Royaal zicht op de omgeving

Op 12 meter en 24 meter hoogte zijn er ruime uitzichtplatformen ontworpen, met borstweringen van verticale houten lamellen. Bovenin de toren is de post van de brandwacht te vinden op 30 meter hoogte. De comfortabele post is van alle gemakken voorzien en heeft een hoogwaardige afwerking. Het is de dagelijkse werkplek van de vrijwilligers van de Kalmthoutse Brandwacht.

Boven de brandwachtpost staat de communicatiemast die reikt tot 42 meter hoogte. Binnenkort komen daar ook nog slimme camera's bij die door middel van kunstmatige intelligentie automatisch bosbranden kunnen detecteren. Dit vult het werk van de vrijwillige Brandwacht aan.

Toren en omgeving gaan een vanzelfsprekende relatie aan

Escher-achtig netwerk van trappen en zichtpunten

Beelden van de uitzichtplatforms, trappen en brandwachtpost

